Ч. 71 (227) DRUCKSACHE

Ч. 71. (2... 2. квітня 1941. Ціна 30 сот.

Надх... формі ... ції ш... бли...

КРАКІВСЬКІ ВІСТІ

Щоденник, виходить кожного дня, крім неділь і свят

АДМІНІСТРАЦІЯ: Краків, Райхсштрассе 34. Тел. 230-38
РЕДАКЦІЯ: Краків, Ожешкової 7. — Тел. 164-81

„Krakauer Nachrichten" — Tageszeitung.
Administration; Reichsstrasse 34.
Schriftleitung; Orzeszkowagasse 7.

ПЕРЕДПЛАТА в краю і закордоном:
місячно . . . . . 6 зол.
Курс 1 нім. марки — 2 зол.
5 чеських корон — 1 зол.

Мін. Матсуока в Римі

РИМ, 1. IV. — Японський міністр закордонних справ **Матсуока** прибув до Риму в понеділок у год. 19. окремим поїздом. Японського гостя витали з захопленням на двірці Остія, куди в 1938 р. прибув **Фірер**. У галі, прибраній японськими, німецькими й італійськими прапорами та квітами, витали мін. Матсуоку в імені Дуче міністр закордонних справ **граф Чяно**, ґенеральний секретар фашистівської партії міністр **Серена**, державні підсекретарі президії ради міністрів і військових міністерств, ґубернатор Риму **кн. Борґезе**, шеф штабу фашистівської міліції, командант римського ґарнізону, нім. амбасадор **фон Макензен** та посли держав, що приступили до пакту трьох. При звуках японського національного гимну перейшов мін. Матсуока перед фронтом почесної сотні. Багатотисячна юрба привітала японського гостя невмовкаючими окликами: „Хай живе Японія!" — „Хай живе Італія!"

Офіційна частина відвідин почалася в год. 20.15 прийняттям для представників італійської й закордонної преси у *Віллі Мадама*. Опісля відбулося в японській амбасаді коротке прийняття для представників німецької преси.

Перед своїм відїздом з Берліна мін. Матсуока заявив японським журналістам: „Підчас мого побуту в Берліні перевів я сердечні розмови з провідними німецькими мужами. Між мною і провідними німецькими мужами відбулася виміна думок на різні теми. Я мав також нагоду зустрінутися безпосередньо з німецьким народом. В коротких трьох днях мого побуту в Німеччині зібрав я стільки досвіду, немов я 10 літ там студіював". Мін. Матсуока відмовився подати до відома зміст розмов з Фірером, мін. Рібентропом і іншими німецькими достойниками.

Останнього дня свого берлінського побуту Матсуока зі своїм почотом відвідав Потсдам. Тут зложив вінець на могилі великого пруського короля в історичній ґарнізоновій церкві, де мін. Матсуока простояв кілька хвилин мовчки перед домовиною Фридриха Великого.

Успішні бомбові атаки німецьких літаків

НА АНҐЛІЮ, МАЛЬТУ И ПІВНІЧНУ АФРИКУ

БЕРЛІН, 1. IV. — **Головне Командування Німецьких Збройних Сил подає:**

Німецьке летунство продовжувало серед непогоди свої боєві акції проти **Анґлії**. Один великий торговельний корабель, поцілений бомбою на північ від гирла Темзи, задержався сильно похилений на бік, інший великий корабель важко ушкоджений на Атлантику.

Літаки, що переводили збройну розвідку, атакували з успіхом ворожі військові радіовисильні в північній **Шкотії** та на Шотляндських островах. Вночі кілька анґлійських пристаней замкнено мінами.

В районі **Середземного Моря** ескадри німецького летунства атакували з добрим успіхом два летовища на **Мальті**.

Проти анґлійських військ в **Північній Африці** переведено успішні бомбові атаки.

Ворог не налітав ні вдень, ні вночі на німецькі терени.

Обєднання серед хорватів

ЗАГРЕБ, 1. IV. — Під натиском останніх подій та з огляду на становище **д-ра Мачека** чільні представники партії хорватських націоналістів увійшли в звязок з д-ром Мачеком. Є всі вигляди, що прикре розєднання хорватського визвольного руху буде таким чином зліквідоване. Досі хорватський нарід дуже болюче відчував розбрат. Як це відомо — хорватські націоналісти були досі в опозиції до хорватської селянської партії, що пішла на угоду з Білгородом.

Морський бій на Середземному морі

РИМ, 1. IV. — **Головне Командування Італійської Армії подає:**

На грецькому фронті на відтинку IX. армії відперто легко ворожі акції місцевого характеру.

Літаки німецького летунського корпусу перевели атаки на летовища на **Мальті**.

В Північній Африці італійські й німецькі літаки обкидали бомбами змоторизовані відділи й ворожу артилерію.

Ворожі літаки заатакували **Триполіс**, без ніяких шкід.

У **Східній Африці** італійські війська ведуть геройську боротьбу на схід від **Керену**, завдаючи ворогові важкі втрати. Також італійські втрати поважні. Полковник **Борґезі** впав геройською смертю у хвилині, коли вів до атаки своїх хоробрих вояків з 10. п. сабавдських ґренадірів.

В повітряному бою італійські ловецькі літаки зістрілили один Герикен. Ворог перевів повітряну атаку на **Асмару**, де вбито й ранено 10 осіб та ушкоджено мешкальні доми.

В завзятому бою, що відбувся вночі на 29. III. в середній частині **Середземного моря**, італійці втратили 3 кружляки, середнього калібру і 2 контрторпедовці. Більшу частину залоги врятовано. Ворогові завдали також важкі втрати. Один анґлійський кружляк важкого типу поцілено гарматами найважчого калібру, — він потонув. Дальші два кораблі мали важкі ушкодження.

Один італійський підводний човен під проводом капітана Манліна Петронія затопив на Атлантику один ворожий корабель середнього калібру.

Ґазета просить у Читачів зрозуміння

Краків, 1. квітня 1941.

Здавалось би, що не тільки леґіони майбутніх учнів усіх шкіл ген аж по кінець світа будуть учитися на годинах історії, що 1941 рік був третім календарним роком великої і страхітливої европейської війни, але що й сучасники тієї війни, та ще й на її терені, від першого дня війни переходять таку „школу", що вдень і вночі тямлять, де вони та що довкола них діється. А проте існують таки наші, українські земляки, які інколи роблять враження, немов вони не з цього світа: вони мають такі вимоги та висловлюють інколи такі жалі, неначе жили б ми серед найнормальніших, тихих і мирних часів, коли тільки людська індоленція, брак орґанізаційного хисту, пустка в голові та незнання свого діла спричинюють недоладності, яких не повинно бути.

Наші любі Читачі й Передплатники мають безліч претенсій і до Редакції й до **Адміністрації нашого часопису**. Частинно воно цілком в порядку. Передплатники і Читачі мають не тільки право, але й обовязок висловлювати свої бажання до часопису та взагалі зясовувати своє становище до нього, і ґазета, що прислухується до своїх відборців, тільки на цьому користає. Ґазета (особливо щоденник, який по правді є синонімом ґазети) є таким „фабрикатом", якого „сирівцем" є не лише папір, черенки й друкарська мазюка, але громадське життя з усіми його проявами. Тому так трудно розмежувати поняття громадянство й ґазета, національна культура й ґазета. Кажемо це тому, щоб переконати Читачів, що ми вповні свідомі права громадян висловлювати під адресою Редакції свої думки, вдоволення й невдоволення. Тим більше признає таке право Адміністрація ґазети: вона має доставити „крам" до рук відборця, а в купецтві — відомо — обовязує навіть засада, що „відборець завсіди має правду", навіть, коли її не має. І було б усе в порядку, коли б не маленьке „але". І ось саме від того „але" починається речення:

Але тепер є війна, а вимоги наших високошановних земляків, що ми їх чуємо інколи під адресою Редакції та Адміністрації, роблять справді часами враження, немов вони, ці наші земляки, про цю воєнну правду — забули. Редакція далеко не є непомильна. Не торкаючись ґеніїв, тобто виїмкових появ серед людства, що перевищують усіх інших своєю індивідуальністю, — завсіди можна спорити, хто із смертників якусь роботу виконав би краще, а хто її виконує гірше. І тому й нинішня Редакція „Краківських Вістей" рішуче не така зарозуміла, щоб твердила, що вона найкраща, яку можна собі уявити, та що хтось інший не виконував би її праці краще. А проте тут уже починається мерітум справи. І ось з тою хвилиною чуємо здебільша погляди, що — мовляв — у ґазеті повинні

би бути такі-то й такі статті, так і так повинен бути ведений огляд преси, такі теми треба би порушувати, а такими то явищами таку полеміку провадити. Слухаючи таких уваг (та ще й від інтеліґентних людей) дивом, брате, дивуєшся: чи відомо тому громадянинові, що ми живемо в Европі в 1941 році?! Може хтось мати навіть зовсім легковажну думку про теперішній редакційний склад нашого часопису, але не можна підозрівати його, що він не знає, яку тематику й яку проблематику можна би (і треба) порушувати, як вести відділ преси, якими коментарями та якою внутрішньо-громадською полемікою маркантно зясовувати обличчя ґазети, чим і як її оживляти, — коли б не та одна „дрібничка“, що ось живемо у часі війни та що все назверхнє життя і взагалі все життя на теренах країн, охоплених війною, мусить бути підпорядковане війні, якої потреби формулюють і прецизують — покликані до цього чинники! Коли нпр. наш щоденник мусів переходово зменшити обем (що може прийдеться знову зробити), то чи — гадаєте — Видавництво й Редакція не були свідомі, що чим більша ґазета, тим немов автоматично краща й тим самим має більшу покупну силу? Треба тільки злоби, щоб підозрівати в цьому обмеженні матеріяльні труднощі Видавництва (бо й таке ми чували), а забувати, що тепер є — війна!

Коли серед наших Читачів і Передплатників поширилось зрозуміння редакційних справ — то під адресою Адміністрації нашого часопису таки забагато жалів наскрізь анахронічного характеру. Ґазета не приходить точно щоденно; після днів, коли зовсім нема ґазети, приходить по кілька чисел разом; деякі числа зовсім не доходять; Адміністрація не надсилає рекламованих чисел, і т. д., і т. п. Коли ж подрібно розглядати ті жалі, то інколи виходить: 1) жаліються передплатники з сіл, які не мають постійних листоносів і почта мандрує завдяки чемності припадкових і не завжди совісних одиниць, або з таких, що їх листоноси ходять раз, двічі, чи тричі до поштового уряду (аґенції), а коли спізняться — останнє число ґазети дістануть аж знову черговим разом. 2) Адміністрація взагалі висилає ґазету на підставі т. зв. карт зголошення, зложених на пошті у Кракові й окремим передплатникам адресує і розсилає ґазету щойно місцевий поштовий уряд (аґенція). Тому передплатники передусім повинні перевірити справу у своєму поштовому уряді, чи вони є на списі, який надіслав поштовий уряд з Кракова й туди зголошувати рекламації, а не складати вину відразу на Адміністрацію. 3) Адреси, що їх подають передплатники, інколи такі невиразні й нечиткі, що Адміністрація без своєї вини неправильно її випише й ґазета може дуже легко „заблудити“, заїхавши поза стацію призначення.

Однак з усього найважніше те, що тепер — війна. Наш щоденник появляється щоденно між 3—5 год. пополудні, так, що перед 6-ою год. пополудні експедиція ґазети вже закінчена. Та чи серед воєнних обставин, коли направду точно функціонувати мусить лише безпосередня воєнна машина, можна дивуватися, що засоби звязку й порозуміння між цивільним людьми не є такі, як у мирних часах?! Радше треба дивуватися, що є так добре, справно й складно, як є тепер!

З цілого життя в Ґенерал Ґубернаторстві знаємо й щоденно в цьому переконуємося, що істнує тут порядок, — лад і порядок, занесений на руїнах побоєвища. Він є в усіх ділянках, від безпеки починаючи, на соціяльній і господарській ділянці кінчаючи. Зокрема відбудовано, можливо найшвидше і найкраще, комунікаційні шляхи, подекуди навіть розбудовано їх більше, ніж вони були перед війн... все воно не перечить фактові, що ... й що війна має свої закони, які в ... ченні кажуть: усе призначене для перев... супроти чого все інше дрібниця!

Очевидно, це не значить, що на всі неґативні явища, що торкаються достави й відбору ґазети, треба класти хрестик. Ні, треба зголошувати неточності, самому їх перевірювати та й краківська Адміністрація ґазети точно всі скарги й застереження перечитує, виписує, сортує і предкладає німецьким міродайним чинникам, які від себе справу теж перевіряють. Але при цьому одна річ доконче потрібна й одної ні не треба: потрібне зрозуміння часу й обставин та вирозуміння для видавців ґазети, її Редакції й її Адміністрації, і непотрібна нервозність і нетерпимість. Потрібна віра у нашу добру волю й добрі зусилля.

Особисті звязки мін. Матсуоки

(Від нашого кореспондента)

Берлін, 28 березня 1941.

Від початку своєї европейської подорожі, яка стала найбільшою політичною подією провесни 1941 року, в усіх своїх інтервю для преси японський міністер закордонних справ Матсуока підкреслював конечність особистого знайомства між провідними державними мужами, які відповідають за долю сьогоднішнього і вигляд завтрішнього світа. В усіх численних прилюдних висловах підкреслював японський достойник найсильніше глибоке особисте бажання познайомитися з Фірером, його штабом і наймаркантнішими постатями сучасної Німеччини та Італії. Матсуока не пожалів великого труду відбути поверх 18.000 кілометрів довгу подорож, але вона власне дала змогу провідникові японської закордонної політики особисто перевірити атмосферу трьох великодержавних столиць, в яких він зупинився: Москви, Берліна й Риму.

Матсуока міг уже в перших годинах свого побуту в столиці німецької держави переконатися, що країна свастики вітає сина країни сонця з найбільшими виявами радости, на які взагалі може здобутися німецька душа. Всі бурхливі прояви симпатії для японського достойника, маніфестовані німецькою вулицею, проявилися наче вияв того інстинкту, який зрозумів, що мусить статися небуденна подія, коли чільний дипломат японської цісарської Імперії прибуває у такий особливий час з відвіданами до фактичного керманича „нової Европи“. Розмови, які Матсуока відбув з Фірером, міністрами Рібентропом і Функом, довга розмова з марш. Ґерінґом, та особисті контакти, навязані ним з елітою німецьких мужів при нагоді інтимніших розмов на дипльоматичних бенкетах, доказують цілу повагу концепції пакту трьох. Японія не говорила пустих фраз, одобрюючи неоднократно ідею того пакту. В найважнішій інтенції звернувся тепер японський достойник з поклоном до союзного німецького народу, підкреслюючи, що мету політики трьох великодержав японський народ бачить крізь призму своїх традиційних ідеалів. Так, як японський ідеал „Гакко Іхю“ змагає до обєднання „усіх народів Сходу під одним дахом“, так і пакт трьох основано тому, щоб заступити дотеперішню анархію в міжнародніх відносинах сильним, великим і справедливим ладом. Слова провідника японської політики далекі в свому тоні від тих політичних деклямацій, які звикли державні мужі малого формату виголошувати при різних нагодах. Навіть пересічна людина, слухаючи чи читаючи слова Матсуоки, могла зрозуміти, що в його реченнях, повних урочистого східного тону, проявляється політична концепція, за якою стоїть сила, що має перед собою конкретну мету.

Приїзд Матсуоки перейшов далеко межі стереотипових дипльоматичних візит зі строгим офіційним протоколом. Всі чужинні обсерватори підкреслюють, що таких зустрічей столиця Німеччини в останніх трьох роках взагалі ще не оглядала. Ціле місто далі потопає в повені національних барв. Головні його вулиці прикрашують так, як першого дня, німецькі і японські, а місцями й італійські національні барви. Свастика і червоне японське сонце дивно добре виглядають поруч себе в масовому зіставленні. Не треба казати, що ціла місцева преса приносить дуже багато статтей, заміток і ілюстрацій про Японію і японську силу та культуру. В деяких кінах висвітлюють фільми з японськими артистами, а молодь бере зорганізовано участь в кожній спробі японського міністра і його штабу стрінутися з населенням німецької столиці.

Особливо урочисті моменти пережив Берлін в четвер 27. березня, рівно пів року від дня, коли Німеччина, Італія і Японія проголосили свій військовий пакт. Вже ранком, на першу вістку про намір Матсуоки вшанувати памятник німецьких поляглих, почали збиратися на „Унтер ден Лінден“ тисячні маси. Точно 15 хвилин перед одинадцятою приїхав японський міністр перед воєнний музей, де привітав його командант міста Берліна ґенерал фон Газе. В оточенні міністра прибули з японського боку амбасадар Японії у Берліні, ґенерал Ошіма в зеленавому ґенеральському однострої при всіх ордерах, усі японські військові аташе на чолі з полк. Наґаї і фреґатним капітаном Фуї. Обидва ці старшини, які приїхали з міністром, поклали вже великі заслуги при підготові пакту трьох, а Фуї довший час особисто веде закордонні справи в начальній команді японської фльоти. Цивільні достойники були зодягнені на чорно. Матсуока перейшов зі своїм почотом, при звуках репрезентаційного марша перед фронтом почесного військового відділу та, наблизившись до середини памятника, склав на його долівці великий вінок з біло-червоною стяжкою і золотим написом: „Йосуке Матсуока, закордонний міністр Японії — поляглим у світовій війні воякам Німеччини“. Приявні німецькі старшини простягнули наперед руки, всі японці на чолі з міністром глибоко, за японським звичаєм, склонилися в пояс. В цей момент вдарили звуки німецької „пісні про доброго товариша“, а тисячні маси народу з японськими і німецькими прапорцями в руках замовкли у глибокому зворушенні і пошані. Урочистість закінчилася дефілядою військового відділу, що її приймав міністер з прибраної зеленню трибуни. Маси народу ще довго опісля цілими рядами оглядали японський вінок, положений між двома попередніми: румунської

(Докінчення на стор. 4).

Чи потрібні нам ґімназії?

Надходить весна і з нею в гострішій формі виринає важливе питання організації шкільництва взагалі, зокрема на найближчий шкільний рік. В цій організації є ще багато над чим призадумуватись. Одним із підставових питань організації є питання типу та характеру шкіл. Усі погоджуються з тим, що теперішні часи вимагають передусім розбудови фахових шкіл, але, як бачимо зі статті В. Островського, не всі мають зрозуміння потреби істнування шкіл загально-освітніх, цебто ґімназій.

Школи загально-освітнього типу потрібні для кожного народу, як потрібні є свої священики, вчителі, інжинірі, лікарі, правники, письменники, кооператори і і., для більшости котрих передумовою здобуття звання є покінчення середньої загально-освітньої школи та потім відповідної вищої. Коли нікого між нами нема, хто не вважав би за щось самозрозуміле істнування згаданих працівників, то льоґічно мусимо признати, що загально-освітні школи, ґімназії є потрібні і конечні.

Вкриваємо наші землі сіткою фахових шкіл і хочемо, щоби їх рівень під виховним і навчальним оглядом був якнайвищий, а воно у величезній мірі залежить від приготування вчительських кадрів. Маю на увазі в першій мірі фахові школи середнього типу, де повинен вчити учитель з вищою освітою, до якої доходить через ступінь середньої загально-освітньої школи.

В кожнім народі повинна бути відповідна кількість людей зі загальною освітою, котрим — так воно вже є — в першу чергу припадає роля провідників і творців рідної культури. Значіння ґімназії як загальноосвітньої школи полягає в тім, що дає відомості з різних ділянок знання, але в більшій мірі — і це найважніше — в тім, що добром предметів і методою навчання ум розвивається, вишколюється і стає здібний переборювати всякі труднощі. Не треба мішати подрібного знання, певної кількости конкретних відомостей, що їх нам дає школа, з остаточними вислідами освіти, з вишколом, з культурою нашого ума. Дуже багато подробиць, яких ми навчились, забуваємо, однак освіченими не перестаємо бути.

Не можемо роздумувати над тим, чи потрібні нам загально-освітні школи, коли маємо на увазі високий розвиток рідної культури, бо це аксіомна правда. Але можемо й повинні ми обмірковувати питання, скільки і якого типу середніх загальноосвітніх шкіл нам потреба. Хто зна, чи на близько 800 тисяч українського населення в Ґенеральному Ґубернаторстві, навіть беручи під увагу невелику кількість інтелігенції і міщан, дві українські ґімназії в Холмі і Ярославі не замало (звичайно одна ґімназія припадає приблизно на двадцять кілька тисяч мешканців). Може було б кориснїше для самого навчання і виховування, а також з уваги на селянський елемент молоді, котра мусить нераз далеко виїжджати з рідних сіл до ґімназії, коли б навіть для цієї самої кількости молоді, яка виповнює тепер дві ґімназії, заснувати три. Але в ніякому разі не можна піддавати в сумнів потребу й доцільність істнування **двох ґімназій!**

Не треба боятися надміру ґімназистів. З практики шкільної знаємо, що зпоміж тих, що вступили до першої кляси ґімназії, лише невеликий відсоток кінчає ґімназію, а тих, що дістануть свідоцтво зрілости в українських ґімназіях в Ґенеральному Ґубернаторстві, ледви чи буде досить, щоб задовольнити всі потреби на цих землях. Шкільний досвід рівнож повчає, що чимало з цих ґімназистів, які з різних причин покидають ґімназію, вступає до фахових шкіл і кінчає їх з добрим успіхом. І для них пройдені роки навчання в загальноосвітній школі не є без значіння. Вони зі загальною освітою і її користями лучать фахове знання і творять направду освічену ґрупу різних фахових працівників.

Ґімназії можуть бути різного типу, але бодай одна таки повинна бути клясичною. Не кидаймося з крайности в крайність: раніш признавали ми лише клясичні ґімназії. Не кричім тепер, що нам ніодної не треба.

Кар.

ЯКІВ ВОЙНАРОВСЬКИЙ

З воєнного нотатника

(Закінчення)*)

Увечері новий наказ: машерувати далі. Дивуюся, як люди, голодні й невиспані видержують таке темпо. Натрапляємо на якийсь покинутий віз із паками сухарів: хлопці розхоплюють їх умить. І я хрупаю ці сухарі, бо на стації ніяково було самому брати консерви. Ніхто з вояків не догадався запропонувати „баночку".

Куди йдемо — не знаю. З вищих командантів нікого не видно, бо всі ще їдуть власними автами. Мій обоз пропав разом із платником. Довідуюсь від одного поручника в 14. п.п., який командував звідумами й отце вертається, що німецька бриґада повзів переїхалася вечором перед нами й здеморалізувавши якусь там дивізію, відпалила села, на які прямуємо, та знов кудись собі пігнала. Ідемо доріжками, вертепами, врешті попадаємо на тракт. Еге, я вже сам не можу перебороти дрімоти: втома взяла верх, сплю на коні, навчився того ще на степах України.

І знов розвиднілося. Мої „старички" вже геть підтопталися. Приходить наказ: затриматися в цій оселі. Як вона зветься? Бог її знає. Ми 10 км. від Ілова. Приходить новий наказ: маю з батальйоном окопатися й боронити відвороту 4-ої дивізії від заходу. Буджу людей, які сплять, стоячи переді мною на позір. Стан: 70 людей, катастрофально! Не маємо ані одного кулемета, воякам лишилося по 6—10 набоїв, годі добре окопатися селянськими лопатами. Але наказ наказом; я сам без адютантів з двома вістовими сиджу в якогось селянина, вояки замасковуються в стрілецьких ровах. Є це день 17. вересня. Зранку надлітає хмара бомбовиків, що знижуються й стріляють до кожної завваженої цілі з кулеметів. Триває ця ориґінальна війна цілий день.

Приїздить автом плк. Незабітовський ще з одним полковником. Я голошуся, звичайно, Незабітовському, але він каже голоситися плк. Воробейові — командирові 4 дивізії. Показую полковникам свою позицію, кажу, як виглядає дійсність: не маю набоїв, може вони пришлють? „Ма пан баґнети" — відповідає мені Незабітовський із міною великого вожда. Не погоджуюся: „Тепер війна" — відповідаю — „а не маневри, пане полковнику, прислуговує мені право домагатися того, що мені належне". „Мільчець і викониваць розказ!" — впала відповідь. Кров мене мало не залила, по воярськи кажучи. Відсалютував і відійшов. Плк. Воробей закликав мене ще раз і сказав, що маю тут боронитися до вечора, а потім буду відходити на ліс під Ілув.

Цілий ще день їхали якісь обози, йшли гуртки вояків, по яких немилосердно стріляли кулемети німецьких літаків. Мішанина всіх полків армії Бортновського плила через нашу лінію. Видно як літаки бомбардують ліс під Іловом і всі шоси до містечка, що стояло в огні. Перед вечором знову зливний дощ із градом, але літаки бомбардують знад хмар. Висилаю стежу в передпілля: вона вертається й повідомляє, що в сусіднім селі вже є німецька піхота; обстріляла її від заходу.

Годинник показує 19-ту. Даю наказ: відходимо на ліс. Під лісом стоїть маса особових і вантажних авт, купи попелу з попалених документів і інструкцій. Знайшли щось дуже приємне: накрите брезентом вантажне авто із скриньками бляшанок із м'ясними консервами. Найсмачніша вечеря за цілу війну! Від зустрічного підстаршини довідуюся, що тут була вдень ціла ґрупа Бортновського. Всі дивізії зорґанізувалися в лісі, залишили обоз із автами та подалися пішки на Ілів, щоб пробитись через Бзуру на Кампіноську Пущу — Сохачів. Вже ніхто не йде за нами. В лісі темніє, бовваніють купи покиненого на поталу майна. Німецько-польське Берестечко...

Вночі добрив я із своїм відділом до Ілова, забитого людьми й обозами. Своїм хлопцям сказав я вже ясно: панове молодці, не вірю в можливість прорвати німецький перстень. Хто хоче, хай переодягається й іде додому копати бульбу, хто не хоче хай виспиться перед завтрішнім полоном.

18. вересня, по довгій стрілянині німецької артилерії по Ілові й безладному, хоч очайдушному вогні польських перемішаних частин, цілі відділи почали підносити руки, йшли в німецький полон. Підійшов і я до одного німецького старшини, якому віддав револьвер та іншу зброю.

В той день німці взяли в полон до 100 тисяч поляків разом із командантом армії ґен. Бортновським. Ґен. Болтуць з малою ґрупою пробував пробиватися під Модлін і згинув, а з ним згинуло чимало інших старшин. Деякі, навіть мої знайомі самі постріляялися. Скінчився великий розділ великих амбіцій та змарнованих можливостей. Двадцять років польської, а з нею української дійсности залишилося десь там за нами, на сході. А перед нами слалася дорога в німецький табор полонених...

КІНЕЦЬ.

*) Див. попередні числа »Кр. В.«

Яка буде розвязка жидівської проблєми?

Після промови вседержавного керманича (райхсляйтера) Розенберга у Франкфурті.

У Франкфурті над Майном відбулося мин. тижня відкриття „Інституту для розслідів жидівської проблеми". З нагоди інавґурації промовляв м. ін. райхсляйтер Розенберг, прецікаво зясовуючи суть і майбутнє жидівської проблеми. Тому, що ця дошкульна проблема має загальне значіння, передаємо основний зміст цієї промови:

Сучасна війна — це світовий змаг величезних розмірів. Його вислід вирішить на століття долю не тільки европейських, але й позаевропейських народів. Фронти цієї війни, що для декого, апочатку, не були може зовсім виразні, визначила за цього останнього півтора року динаміка сил оконечно ясно. Це майже ті самі фронти, що в 1914 р., тільки що деякі учасники пересунулися й займають нині, у цій війні за нове майбутнє, такі позиції, які лежать у їхньому національному інтересі.

Світова політика останніх десятиліть, починаючи ще з часів перед світовою війною, стояла ввесь час під впливом жидівських стремлінь обєднати всі біржеві сили з жидівською фінансовою потугою для оконечного опанування світу. Сучасна війна — це продовження цього змагу, при чому репрезентантом цих жидівських стремлінь стала Англія й Америка. У світовій війні, приступлення до неї Америки вирішили тоді американські жиди, бо їхні фінансово-капіталістичні сили були нерозлучно звязані з такими ж силами в Англії. Президент Вільзон підчинив тоді декретом усі великі жидівські й нежидівські банки та гурткові концерни жидів, на чолі яких стояв Бернард Барух. Той жид контролював увесь промисл Злучених Держав. Коли Вільзон опісля їхав на версальську мирову конференцію, находилося в його почоті не менше, як 117 жидів.

Те саме робить сьогодні Рузвелт. Він окружився цілою низкою жидівських дорадників з віденським жидом Франкфуртером на чолі, що є нині найвищим суддею американської Унії. Всі важливіші промови Рузвелта пише йому шеф пропаганди демократичної партії, жид Міхельзон. З цілою тою жидівською компанією, яку поіменно треба було б хіба вичислювати кілька годин, — почав Рузвелт своє т. зв. соціяльне відродження Америки. Його відношення до жидів найкраще характеризує пропамятна медаля, що її вибили жиди в його „честь" в 1933 р. На одній стороні цієї медалі є голова Рузвелта, на другій — символ його завдань: шестикутна, сіонська зірка Давида.

НЕРОЗВЯЗАНА ПРОБЛЄМА.

Війна, що її веде німецька армія під найвищим командуванням Адольфа Гітлера, є війною велетенської перебудови. Вона перемагає не лише світ думок французької революції, але винищує також до тла всі розкладові напластування, що їх від сотні літ складала й дальше виплекувала жидова та її бастарди. Жидівська проблема, що від 2.000 років стоїть нерозвязана перед народами Европи, буде тепер розвязана оконечно націонал-соціялістичною революцією!

І коли нас хтось запитає: у якій формі? — тоді наша відповідь буде така:

В останніх десятиліттях говорилося дуже багато, що такою розвязкою буде окрема жидівська держава. Вслід за цим, сіонізм видається деяким смиренним і чесним людцям, може ще й нині, чесною спробою також із жидівського боку, щоби чимнебудь причинитися до розвязки жидівської проблеми. На ділі ніколи не існувала будь яка жидівська держава та й ніколи існувати не буде. В противенстві до інших народів земної кулі, жидівство не було й не є доземим суспільним наверствуванням, що включає в собі всі професії, але постійною поземою верствою внутрі всяких народів, тою верствою, в якій переводиться постійне гандлярство матеріяльним і духовим добром. Далі: передбачений для жидів простір у Палестині не надається в ніякому разі для будьякої жидівської держави. Він замалий, щоби прийняти сьогодні 15 мілійонів жидів і тимсамим не всилі розвязати жидівську проблему.

Зрештою метою сіонізму не було розвязати на ділі жидівську проблему у тому розумінні, щоб схопити в одну цілість жидівський нарід. Ця мета була зовсім інакша. В Палестині хотіли жиди створити тільки виключно жидівський осередок, узаконену жидівську державу, щоби в першу чергу могти виступати на усіх дипльоматичних конференціях, як повновартний, державний, жидівський народ. Далі, хотіли вони зробити в Палестині могутній осередок жидівської господарської експанзії на ввесь Близький Схід. По-трете, — ця жидівська держава мала статися прибіжищем для усіх тих жидівських авантюристів із цілого світу, яких іззза їхньої шкідливої діяльности викинули з ріжних держав. Та, врешті, ніхто й не думав, щоби хоча б у найменшій мірі обмежувати т. зв. громадянські права жидів у Німеччині, Анґлії, Америці, чи Франції.

Жиди були б, очевидно, затримали й надалі за собою права німців, анґлійців, французів і т. д., тільки що тоді безпростірна жидівська держава була б ще більше наблизилася до свого оконечного завершення. Іншими словами: істнував би жидівський осередок без будьякої нежидівської домішки, та жидівська фінансова потуга при державній кермі в усіх інших державах світу.

ЖИДІВСЬКИЙ РЕЗЕРВАТ

Ця мрія тепер переснилася. Тепер мусимо ми — навпаки — призадуматися, обміркувати, де й як примістити жидів. Як сказано, не може це статися у якійсь жидівській державі, але тільки в такій формі, яку назву — жидівським резерватом. Слід сподіватися, що майбутні державні мужі зговоряться та винайдуть для жидів терен ступневого переселення, де прийдеться їм під досвідним поліційним доглядом виконувати всі ті корисні функції людської праці, які, як жидам хотілося, дотепер виконували не жиди.

Сьогодні бачимо жидівську проблему перед нашими очима подекуди ясно. Вона є проблемою звичайної національної чистоти. Вона означає конечність оборони племінно-питомої національної традиції для всіх народів, для яких має ще вартість культура й майбутність. Вона є ще й господарською проблемою для всіх тих, що не всилі розвязати соціяльних питань в умовинах жидівської фінансової диктатури. Вона є політичною проблемою влади, бо в багатьох державах не проявилася ще воля зломити цю фінансову диктатуру жидівства. Вона є врешті-решт історично-світоглядною проблемою, що стала перед европейцями з днем, коли перші жиди примандрували до Риму. Всі ці проблеми будуть розвязані. Зокрема ми, націонал-соціялісти, маємо на всі ці питання тільки одну, однозначну відповідь: жидівська проблема буде для Німеччини щойно тоді вирішена, коли останній жид залишить великонімецький простір.

Тому, що Німеччина своєю кровю і своїм відродженим національним життям зломила для добра цілої Европи цю жидівську диктатуру і мусить дальше подбати, щоб звільнити Европу, як цілість, від галапасництва, — тому, на мою думку, маємо також право сказати від імени всіх европейців: жидівська проблема буде розвязана для Европи щойно тоді, коли останній жид залишить европейський континент. При цьому зовсім байдуже, чи така програма буде здійснена в пятьох, десятьох, чи двадцятьох роках. Транспортові умовини нашого часу, — якщо всі народи для цього обєднаються, — є доволі сильні, щоб зорґанізувати і перевести в великому масштабі таке переселення. До розвязки цієї проблеми мусить уже раз прийти так, як ми її бачили з першого дня нашої боротьби, — хоч нас називали тоді утопістами, — і так, як ми її нині, як послідовні, реальні політики, проголошуємо.

У розвязці цієї проблеми є зацікавлені всі нації, тож заявляємо тут із нестримною завзятістю: цю нашу чистку не всилі буде стримати також і Рузвелт із своїми Барухами та своїми жидами-пропаґандистами. Навпаки, власне ця проклямація, що, мовляв, жидівський галапасний дух має репрезентувати нині свободу світа, змобілізує проти себе всю силу німецького характеру й протиставить собі найсильніший мілітарний інструмент, що його бачила колинебудь історія. Німецька військова потуга Адольфа Гітлера подбає, щоб ця остання оскаженіла спроба кинути ще раз проти Европи білу расу в користь всевлади жидівських фінансів — покінчилася остаточною невдачею.

Ми пересвідчені, що ця велика війна є водночас чистильною біольоґічною світовою революцією і що також ці ворожі ще нині до нас народи усвідомлять під кінець цієї війни, що справа Німеччини є нині справою цілого европейського континенту, справою цілої білої раси та всіх інших культурних рас земної кулі, що боролися за збереження свого питомого, рідного, культурного й державного життя. Ми надіємося і чекаємо часу, коли на розумно розподілених життевих просторах цієї земної кулі засяє всім народам той мир, та праця і той добробут, що його продовж десятків років руйнувала невтомна, галапасна жидівська діяльність. Ось так бачимо сьогодні жидівську проблєму, як найважливішу внутрі загальної політики Европи й як проблему, що мусить бути й буде розвязана. Надіємося, більше того — знаємо вже нині, що помашерують нарешті за нами всі народи Европи.

Особисті звязки мін. Матсуоки

(Докінчення із стор. 2).

армії та болгарського студентства. Просто від памятника поляглих відїхав Матсуока до міністерства закордонних справ на довгу розмову з міністром Ріббентропом, що тягнулася кілька годин, принесла повну **однозгідність поглядів в усіх справах, що виринають з пакту трьох між Німеччиною, Італією і Японією**, і закінчилася малим приняттям в обмеженому крузі достойників. Тимчасом на вулицях Берліна кипів якийсь дивний рух. Це нові тисячі народу, особливо ж молоді, плили всіми вулицями в напрямі площі „Вільгельмспляц", в поблизу канцелярії Фірера. Вже в третій годині по обіді годі було на цю площу протиснутися. Великі кордони війська, поліції і СС мусіли добре напрацюватися, щоб здержати натиск юрби, яка з прапорцями обох націй в руках не переставала викликувати свого Фірера. Коротко перед четвертою по обіді надїхало авто міністра Матсуоки, — маси народу розпізнали міністра і так довго вітали спонтанними окликами, аж поки його авто не зникло за вїздовими воротами. Довго прийшлося народові чекати, бо розмова Фірера тривала понад дві години. Одначе час минав швидко, бо з усіх сторін гучномовці лунали звуками маршів і вояцьких пісень. На коротко перед шостою температура ентузіязму народніх мас піднялася. Цілими хорами, скандовано, домагалося берлінське населення і всі глядачі (японська кольонія стояла в першому ряді) свого Фірера і його гостя. Хтось склав ритмічного вірша і за хвилину тисячні маси заревли могутнім окликом:

„Führer, Führer komm herbei,
sonst stürmen wir die Reichskanzlei!"

Радісно — веселий настрій маси доказував, що та „погроза" пливе з глибин найсердечніших почувань любови і пошани. Аж десь коло половини 7-ої по обіді мрії народу здійснилися: відчинилися двері історичного бальконy і на ньому показалися: Фірер, Матсуока, та ґен. Ошіма з оточенням. Манiфестаціям юрби не було кінця і вона почала розходитися аж тоді, коли японське авто знову відїхало. Невеликий ростом, усміхнений японський дипльомат, що з европейських мов говорить лише по англійськи і так радо навязує свої контакти з провідними мужами нової Німеччини, здобув собі довіря німецької маси. Сам він з бальокну канцлерської палати переконався, що значить одностайність і дисципліна німецької нації.

КТВ.

ЗАГРЕБ БАЙДУЖИЙ ДО ДЕРЖАВНОГО ПЕРЕВОРОТУ.

ЗАГРЕБ, 31. III. — Положення в Загребі цілковито опановане і спокійне. З тієї нагоди, що на королівському престолі засів король Петро II-ий, в Загребі вивісили прапори тільки на державних будинках і на деяких домах, де живуть серби. На хорватських домах не появилися прапори.

——о——

Чергова українська „дефіляда" у Відні

(Від власного кореспондента)

Відень, в березні 1941 р.

Про все це можна би написати у відділі „дописів". Але вважаю, що ми тоді скривдили б не тільки виконавців, а й саму історію наших днів, яку колись таки писатиме майбутній літописець. Бо „Український Вечір" в Німецько-Чужинному Студентському Клюбі у Відні далеко переходив і цілістю і в подробицях буденні та святочні імпрези, найкращий доказ — згадки в німецькій пресі.

Для орієнтації: Німецько-Чужинний Студентський Клюб, що займає у Відні 4-поверхову будівлю при Колінгассе 19., — це відділ офіціяльної нац.-соціялістичної студентської орґанізації. До клюбу мусить належати кожний студент не-німець і не диво, що членів клюбу — тисяча-дві, а серед них представники двадцять і кількох народів. Українське Акад. Т-во „Січ" належить теж туди „ін корпоре", а що хлопці в „Січі" молодці, то й марку мають першорядну. Президент клюбу, д-р К. Зайдлер, нераз це відмічує, знає це врештою кожний, хто тільки буває у прегарно влаштованих кімнатах клюбу, де наші студенти приходили зимою найчастіше тому, що дома... не було завіщо затопити в печі.

Та хлопці-молодці не вдоволилися „маркою". Коли їм вдався виступ у міжнародньому концерті колядок у цьому ж клюбі й коли „Січ" доповнили нові „добровольці", додаймо — коли болгари влаштували свій вечір, кинув хтось думку: „Ану, влаштуймо і ми вечір, український!"

Здавалося, не буде як, защо, чим і з чого. Вчитися й заробляти треба, отже часу нема, грошенят, одягів — дасть Біг. Та...

Саля тріщала. На салі професори університету й інші визначні гості - німці, повно студентів - чужинців і з українців усі, хто ще міг дістати карту вступу, бо від каси багато людей відійшло. Впорядчики мали чимало роботи.

Завіса піднялася. На сцені — вірити не хочеться — мішаний хор і всі в народніх строях. Як, де? — це вже їх заслуга. А коли голова „Січі", п. Б. Лончина, привітав по-німецьки гостей, вміло підчеркнувши, що українська пісня, музика й танок може більше скажуть приявним про Україну, її сміх і плач, як це можна сьогодні побачити та почути, — цей хор заспівав першу пісню. Не описуймо програми чергою: пісень було пять, дві на початку і три на закінчення, всі легкої гармонізації, власне такі, які роблять враження і які передають душу України. Зате підчеркнім, що п. Г. Мохнацький зробив, дай йому Боже здоровля, з цього хору, який не мав навіть догідних умовин для проб, справжній живий інструмент і не даром збирав бурі оплесків, витискув декому сльози „Думою про Почаїв" та мусів повторити „Метелицю". Як співаки - солісти (чи в дуетах) виступали: п. В. Боднар (баритон), п. Романишин (тенор), п. О. Ройко (тенор) і п. В. Матіяш (орґанізатор квартету, що виконав дві стрілецькі пісні).

Українську музику — по одному з творів Барвінського, Ревуцького та Людкевича, — запрезентувала публиці пяністка п. Наталка Ляхович (теж у стилевому гуцульському строї).

І нарешті згадаймо танці. Та тут уже не знаю, який був кращий: чи „Катерина", до якої станули дівчатка, як справжні ляльки, чи „Чумак" (сольо п. Мохнацького), чи врешті „Запоріжці", що креснули шаблями. В усіх було стільки верви, чару й краси, що публика була захоплена й викликала оплесками виконавців.

Ще годиться згадати дострій, що був вельми добрий (п. Фещенко-Чопівська і п. Весоловський), справді підібрані народні строї і точність та швидкість черги точок. На окрему увагу заслуговує друга частина цього вечора — вистава в сусідній кімнаті, де студенти постягали від знайомих та — це справжня загадка — хто зна звідки безліч книжок, журналів і преси, книжкову, українику в різних мовах до японської включно, килими, доволі експонатів з вишивок, навіть гуцульську різьбу й оригінальні картини наших мистців. Усе це мало добрі інформаційні написи, а господарі пояснювали кожному, хто тільки питав про ще, як могли найкраще та найширше.

Можу сказати про цю черґову українську „дефіляду" — за якою слідували ще й товариські забави при добрій музиці та буфеті без марок (це вже окрема заслуга „січовичок"!) — тільки те, що що сказав мені професор університету, що сидів поруч мене, німець: „Пане, як це можливе, що вони це все так прегарно зробили? Як?"

Сам кажу: це могли зробити тільки наші хлопці й дівчата. Тількі ті, що мають в собі козацьку вдачу і козацьке завзяття. Це їх заслуга, що в цих найтяжчих для нас часах іде таки „амбасадорство" України повним ходом і гідно. Бо такого вечора, як заявив сам голова клюбу, давно вже Німецько-Чужинний Студентський Клюб не бачив і не скоро його забудуть ті, що на ньому були.

Анатоль Курдидик.

З церковного життя

Холм

Архиепископ Іларіон звернувся до шкільної влади з проханням звільнити православних учнів у школах люблинського дистрикту від шкільної науки на кілька днів, щоб уможливити дітям виконання християнського обовязку говіння, сповіди й Св. Причастія в останніх тижнях великого посту.

*

На прохання холмської духовної влади уряд Ґенерал-Ґубернаторства видав наказ, щоб православним парохіям негайно повернено книги актів горожанського стану, що їх до 1919-го року провадили православні священики, а по 1919 р. польський уряд передав римо-католицькому духовенству.

*

В архиепископській палаті в м. Холмі до світової війни істнувала (до 1915 р.) архиерейська домова церква. Поляки, заволодівши Даниловою Горою, перемінили церкву на театр, а церковне уряджения розікрали й понищили. З благословення архиепископа Іларіона тут знову тепер уряджено теплу домову архиерейську церкву, де вже цієї зими відправлялися в неділі й свята богослужби.

*

Церковна холмська влада розпочала переговори з цивільною владою про повернення холмській епархії експонатів з кол. холмського епархіяльного музею, забраного поляками й частинно приміщеного в кол. польській ґімназії Чарнецького в м. Холмі (нині українська ґімназія). Також ведуться переговори про повернення й бібліотеки б. холмської духовної школи та духовної семінарії, приміщеної там же.

*

Розпочато ремонт церкви в с. Щебрешині, білгорайського повіту, напівзруйнованої поляками. Ця церква, побудована в XII. ст. українським шляхтичем Гурком, є одним із найдавніших церковних памятників на Холмщині.

ЯК »БІЛОРУСИ« ТВОРИЛИ БІЛОРУСЬКУ ЕПАРХІЮ

Нам переслали цікавий документ такого змісту:

„До холмської духовної консисторії в Холмі мешканців села Бубель Старий, бубельської парохії, прохання. Ознайомившися з меморіялом Білоруського Комітету Самопомочі в Варшаві на імя Його Блаженства, Блаженнішого Діонизія, митрополита варшавського і його високопреосвященства високопреосвященнішого архиепископа Іларіона, нижче підписані, мешканці села Бубель Старий, оцим повідомляємо духовну консисторію, що підпис ей на білоруському проханні з нашої парохії були взяті від нас підступом. Було нам запропоновано: »Коли не бажаєте собі унії, підпишіться на нашому проханні до Його Блаженства Митрополита Діонізія, бо архиепископ холмсько-підляський Іларіон заводить унію«. Переконавшись, що це неправда й що білоруси церкву використовують для політичних цілей, ми протестуємо проти таких чинів білоруської акції й заявляємо, що ми є ніякими білорусинами, а лише вірними синами української православного народу. Рівночасно зазначуємо, що на майбутнє не дамо себе збаламутити ворожим чинникам. Слава Україні!"

Документ цей має 134 підписи.

Про фахову пресу

Наше торговельне чи промислове життя на етноґрафічних наших скравках у Г. Г. за цей короткий час муравлиної праці набрало вже деякого розмаху. Сотні наших, нових тут людей відкрили варстати праці по селах, містах і містечках, закладаючи малі крамнички. Вони вспіли вже навіть придбати деяке майно. Також кооперативи, що покрили мережею наші села, знайшли вже зрозуміння серед населення по цьому боці Сяну й Буга.

Завдяки цьому змінився характер нашого села й міста під торговельним оглядом. Господарський віз рушився вперед, зафіксовуючи своє життя. А проте цей наш добуток, що йде впарі з його розростом, вимагає не лише дбайливого піклування і підготови до дальшої праці, але й освідомлення, бо трапляються іноді випадки, що приносять і чимало лиха.

Нам відомо вже з давніших досвідів до війни, що всі наші торговельні й промислові клітини, індивідуального, чи кооперативного характеру, мали не лише станові орґанізації, але й свою фахову пресу. Памятаємо, що ця фахова преса не раз боронила початкуючого купця, чи промисловця від банкротства, чи іншої шкоди. Ще сьогодні можна почути серед українських купців, що саме фахова преса помагала їм не раз у біді.

Прийшли нові часи, нові порядки і закони, що підпорядковують життя, як цього вимагає держава, а це все ставить необзнайомлених людей перед доконаним фактом, що іноді набирає різнородних, немилих і несмачних форм назовні. Це буває по низових кооперативах, а найчастіше в приватному купецтві.

Наші кооперативи обєднані в Союзах і вони все ж таки дістають відповідні інформації при закупі товарів, або від ревізорів, — натомість приватне купецтво, що здебільша кинулось до торговлі вже по війні, а до цього часу не мало нічого спільного з торговлею, необзнайомлене з новим фахом, переступає доволі часто, свідомо, чи несвідомо межі всякої можливости, що доводить до клопотів з цього приводу й не тільки їх власних, але й громадських чинників, бо це підкопує престіж і повагу цілого українського громадянства.

Саме тепер відчувається недостача такого апарату, який мали до війни в Галичині. Забракло фахових пресових орґанів, приступно редаґованих, з яких кожний купець міг би черпати все те, що йому потрібне.

Правда, Союзи Кооператив подають свої інформації, або торговельні секції при УДК, Делеґатурах, та цього замало, бо тепер щось нове.

І тому фаховий такий орґан у нас конечний і про нього треба би подбати. Та коли б це було в теперішніх умовинах неможливе, треба бодай одну сторінку в тиждень присвятити в нашій пресі, де б поміщувано всякі завваги та інформації.

Перед війною стан нашого купецтва зїдала хитра жидівська конкуренція, кредити і т. п., не раз можна було завважити, як росли й падали наші підприємства, а тепер не забуваймо й про те, що великим гальмом нашого купецького розвитку, може бути незнання, байдужість або манія гроша. А це прикре й зайве, притому може відбитися і на нашому живому орґанізмі!

Р. Подківський.

Вістки зі світу

Англійці знову затримали французькі кораблі

ВІШІ, 1. IV. — Англійські пірати знову перевели зрадницький напад на французькі торговельні кораблі. Той напад знову відбувся на французьких водах і англійці знову дістали необхідну відправу, хоч вони розпоряджали 6-ма воєнними кораблями. Про ті події Віші подає ось що:

30. III. передполуднем значні англійські воєнно-морські сили заатакували французький транспорт під охороною, що складався з чотирьох торговельних кораблів і одного контрторпедовця. Англійці напали на француз. кораблі між африканськими заливами **Немур і Оран.** Французький транспорт їхав з **Касабляики** до **Орану** й опинився в хвилині англійського нападу на французьких територіяльних водах. Під захистом одного французького контрторпедовця вдалося транспортові заїхати до заливу Немур. Прибережні батерії негайно відкрили вогонь на англійські кораблі, що зараз після того повтікали.

У звязку з тим Французькі урядові круги подають, що охорона французького транспорту за допомогою одного контрторпедовця була в дійсності символічною охороною. Таку охорону своїх кораблів переводять всі держави, що не ведуть війни. Підчас англійського нападу французькі кораблі находилися частинно на французьких водах і майже перед марокканським побережжям. Французькі кораблі були в дорозі з Марока до Альжиру — з одної частини держави до другої. Тому в цьому випадку англійці не можуть виправдувати свойого нападу блькадою. Французькі кораблі мали цукор, риж і ячмінь для Альжиру. Хоч англійська фльотиля складалася з одного кружляка та 5-ох контрторпедовців, вдалося французьким кораблям без ніякої шкоди доїхати до французьких пристаней.

Протест французького уряду

ВІШІ, 1. IV. — Ще в понеділок вечером французький уряд склав дипльоматичним шляхом за посередництвом Злучених Держав Північної Америки протест перед англійським урядом з приводу нападу британських воєнних морських сил на французький транспорт під охороною. Одночасно французька адміралція повідомила, що всупереч твердженням англійського радія французький транспорт не віз ніякого воєнного матеріялу для Німеччини. „На кораблях не було ані кавчуку, ані воєнного матеріялу, ані харчів, призначених для ворогів Англії". Французькі урядові круги опрокидують англійські арґументи, наче б то Англія мала право контролювати на підставі своїх постанов про блькаду французькі кораблі. Не може бути про те ніякої мови, бо Англія від місяців систематично конфіскувала навіть порожні французькі кораблі. Англійське оправдання цілковито безпідставне, бо це ясне, що в даному випадку йде про нарушення прав Франції, щоби таким чином вирівняти втрати британського тонажу, що їх спричинили німецькі морські й летунські сили.

Англійські міни на шведських водах

ШТОКГОЛЬМ, 31. III. — В часописі „Спевесердет" появився звіт шведського капітана фльоти Бескова на заг. зборах а. с. „Ерльоґсманна" в Карльскроні. В ньому пише він м. ін.: „Як стверджено, англійці скидали з літаків маґнетичні міни, головно в нічній порі, на просторах морських проливів, через які мусіли перепливати кораблі. Підчас цих акцій нарушено багато разів шведські територіяльні води, не тільки внаслідок перелетів, але й внаслідок скидання мін і бомб на цих водах".

Цей звіт викликав сильне враження у шведській прилюдній опінії, бо він стверджує нарушення міжнародного права англійцями на шведських водах.

Велика атака на одну англійську місцевість

ШТОКГОЛЬМ, 1. IV. — Англійська пресова аґенція Ройтера повідомляє на підставі комунікату міністерства летунства та міністерства внутрішньої безпеки, що німецьке летунство перевело вночі зі суботи на неділю атаки на західні терени Англії. Розмірно коротка атака навістила одну „місцевість в околиці Бристольського Каналу", що спричинила деяку кількість пожеж. Занотували деяку кількість жертв, потерпіли теж урядові та інші будинки.

Ті інформації доповнює американський щоденник „Юнайдет Прес". Він подає, що німецькі бомбовики почали вночі зі суботи на неділю свої дії над Великою Британією. Вони скинули багато розривних бомб важкого калібру на портові обєкти в західній частині Англії. Це була перша найважча летунська атака після відомої жахливої атаки на Плимавтс, що її перевели 21. III. Ушкоджені фабричні будинки та інші будівлі. Німецькі летуни налітали на місто у більшому числі. Вони прибували з різних сторін.

Одно німецьке підводне човно затопило підряд 4 англійські кораблі

ЛІСАБОНА, 1. IV. — Атаку німецького підводного човна на один англійський транспорт під охороною на Атлянтику описує один моряк з залоги корабля „Андалюзія", 14.943 тон, що на покладі портуґальського корабля „Ліма" прибув до Лісабони. Англійський транспорт плив під охороною кружляка „Маляя" й двох торпедовців. Два дні плили кораблі під враженням, що їх переслідує німецьке підводне човно. Другого дня вечером німецьке підводне човно відкрило вогонь на ворожі кораблі. В короткому часі затоплено 4 англійські кораблі. „Андалюзію" поцілено торпедою. В транспорті повстала величезна паніка. Кораблі почали поодиноко як мога швидше втікати. Німецьке підводне човно підчас тієї утечі затопило 4 англійські пароплави. Воєнні англійські кораблі зовсім не помагали розбиткам. Рятункове човно з 23 розбитками з „Андалюзії" довго блукало по морю, доки не найшов його портуґальський корабель „Ліма".

Цей опис наочного свідка виказує наглядно, яку велику пробоєву силу має одне німецьке підводне човно, коли воно появиться біля англійського транспорту під охороною.

ОБМЕЖЕННЯ НА НІМЕЦЬКО-ЮГОСЛОВЯНСЬКОМУ КОРДОНІ.

ГРАЦ, 31. III. — Від 29. III. закриті всі граничні переходи на стирійсько-югословянському відтинку. Тільки на лінії Марібор — Штільфельд втримують автобусову сполуку.

НІМЕЦЬКІ ГРОМАДЯНИ ПОКИДАЮТЬ БІЛГОРОД

БІЛГОРОД, 1. IV. — Внаслідок безупинних протинімецьких демонстрацій і скріплених атак на особи німецького походження й німецьке майно, ціла німецька кольонія, 1100 мужчин і жінок, з уваги на власну безпеку покинула Білгород в неділю в 21-ій год. на чердаку пароплава „Уранус". Приготування до цього спільного виїзду перевела зразково, в незвичайно короткому часі закордонна орґанізація націонал-соціялістичної партії.

ТАКОЖ ІТАЛІЙЦІ ПОКИНУЛИ

БІЛГОРОД, 10. IV. — Таксамо, як і німецька кольонія, італійці покинули Білгород.

ІРАК НЕ ХОЧЕ ВІЙНИ.

РИМ, 1. IV. — Арабський щоденник „Мондо Арабо" повідомляє з Бейруту, що міністр закорд. справ Іраку Суеді склав перед сенатом у Багдаді нові пояснення в справі своїх розмов з Іденом у Каїрі. Суеді заявив, що після того, як він добре передумав сучасну ситуацію, зрозумів, що треба діяти по думці союзного договору між Англією та Іраком. Але без огляду на те Суеді стоїть на становищі, що в інтересі Іраку є, щоби відмежуватися від небезпеки, звязаної з війною. Крім того в інтересі Іраку є запевнити арабським державам середнього Сходу незалежність і свободу.

НІМЕЦЬКО - СЛОВАЦЬКА ПРИЯЗНЬ

БРАТИСЛАВА, 1. IV. — Міністр внутрішних справ Словаччини й головний комaндант Глінкової Ґвардії **Шаньо Мах** промовляв до ґвардистів. Він вказав на останні події в південній Европі й особливо зазначив вартість німецько - словацької приязни та її значіння для безпеки й ладу Словаччини. Вагу тієї приязни, годі оцінити. Побіч того вона вказує на майбутне, щоби словацький нарід тісно обєднаний ішов тим шляхом, що його собі вибрав. Свою промову мін. Шаньо Мах закінчив висловом признанням для творця нової Европи та опікуна словацької свободи.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ В РУМУНІЇ.

БУКАРЕШТ, 1. IV. — В Румунії відбудеться 6. IV .ц. р. загальний перепис населення. Населення дістало доручення того дня так довго залишатися в хатах, поки списові урядовці не поладнають своїх формальностей. Перепис обійматиме загальне число будинків, помешкань, промислових і торговельних підприємств, та число осіб жидівського роду, тощо.

НОВІ РІЧНИКИ ПІД ЗБРОЄЮ

БІЛГОРОД, 1. IV. — Впродовж ночі покликали в Югославії ряд нових річників. Кажуть, що хорватів та мадярів покликали тільки до робітничих відділів

Новинки

КАЛЕНДАР

КВІТЕНЬ.

2. Середа — П. о. у. вм. Сави
3. Четвер — ар. Якова.

— ВСІМ ТИМ, що хотіли би ще замовити в нас комплети дешевих бібліотек, подаємо оцим до відома, що багато книжок вичерпалося, тому більше таких бібліотек не маємо. Тому просимо ні грошей, ні замовлень на ці бібліотеки не висилати. Решту книжок будемо продавати поодиноко, про що оголосимо в пресі. — Українське Видавництво.

— „ІЛЮСТРОВАНІ ВІСТІ" ПОЯВЛЯТЬСЯ В КВІТНІ З КІЛЬКАДЕННИМ ОПІЗНЕННЯМ З УВАГИ НА ЗБІЛЬШЕНЕ ЧИСЛО Й ПІДБІР ВЕЛИКОДНЬОГО МАТЕРІЯЛУ.

— ГРОШІ НА ПЕРЕДПЛАТУ часописів зі Словаччини треба вплачувати на чекове конто № 5015 Tatra banka, Filialka v Bratislave, Bratislava на рахунок Ukrainske nakladatelstvo v Krakove. — МІСЯЧНА ПЕРЕДПЛАТА ЩОДЕННИКА 30 СЛОВАЦЬКИХ КОРОН. — Передплатникам у Словаччині висилаємо окремо рахунки за попередні місяці. Замовлення слати на адресу нашого заступника в Словаччині: Ing. D. Jeremenko, Bratislava, Kalincakova 3 a.

— КУПИМО деякі книжки для молоді Видавництв: „Рідна Школа", „Світ Дитини" й інших. — Списки книжок із цінами пересилати на адресу: „Українське Видавництво", Краків, Райхсштрассе ч. 34.

— КУЛЬТУРНА ПРАЦЯ В КРАСНІЙ, ПОВ. КОРОСНО. Недавно писали ми про успіхи культурної праці в Красній. Хоч епідемія черевного тифу спинила на короткий час працю, вона не устає. З весною починається знову праця над викінченням „Народнього Дому". Після вставлення вікон і дверей до великої театральної салі — на виконання чекає сцена й сходи. Досі призбирали на цю ціль 1.300 зол. завдяки невсипущій праці о. ігумена Р. Барабаша ЧСВВ, що тепер, на жаль, відходить на інше становище. Останніми часами склали на ту ціль: проф. д-р І. Зілинський, Краків, 54 зол., д-р Ю. Налисник, Дукля, 54 зол., інж. Ст. Щеснюк, Берлін, 40 зол., інж. Ю. Кунцевич, Берлін, 40 зол., інж. Р. Пасіка, Берлін, 15 зол., інж. О. Згорлякевич, Берлін, 14.40 зол., інж. М. Раковський, Берлін, 6.— зол., інж. П. Газдайка, Берлін, 44.60 зол., Н. Усоцько, Красна, 2 зол. — Усім жертводавцям — щира подяка.

— СХОДИНИ КОМІСІЇ адміністраційного й державного права Правничої Секції при УЦК. Сходини Комісії відкрив в год. 19-ій голова Комісії д-р Павло Лисяк, секретарював м-р Ярослав Мазурак. Сходини вшанував своєю приявністю сеніор українських правників д-р Антін Горбачевський. На порядку нарад був розділ праць між поодинокими членами комісії. При цій нагоді д-р Лисяк зазначив, що з огляду на те, що покищо нема власної бібліотеки — він віддає до диспозиції книжки з власної бібліотеки. Опісля д-р Лисяк обширно зясував найцікавішу літературу, що її треба зреферувати членам комісії. В дискусії забирали голос: м-р Ничай, м-р Яремко, м-р Козак, м-р Яворський, д-р Падох (спеціяльно зупинився на питанні совітської правничої літератури та методики праці) і м-р Цекко. Чергові сходини відбудуться 7. IV. в год. 7-ій вечором з рефератом д-ра Падоха про „Правні підстави нової Німеччини". Сходини закрив д-р Лисяк в год. 21-ій.

— ЧЕРГОВЕ ЗАСІДАННЯ НАУК. РАДИ відбудеться в середу, 2. IV. ц. р. в год. 19-ій (7-а веч.) при Райхсштрассе 34, І. пов. На деннім порядку виклад д-ра Ярослава Падоха на тему. „Нарис історії української адвокатури". — Наукова Рада просить зацікавлених цією темою громадян, зокрема українських правників, прибути якнайчисленніше на це засідання.

— ПРОДОВЖЕННЯ НІМЕЦЬКОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ВИСТАВИ У КРАКОВІ. Внаслідок незвичайного успіху вистави „Німецькі мистці бачать Ґенерал Губернаторство" у Кракові в Тухгалі, — продовжено її до 15. квітня ц. р. Вистава відкрита цілий день. Щоденно в 17. год., в неділі в 11. і 17. пояснюють виставу окремі провідники. Виставу варто оглянути.

— УКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ У КРАКОВІ оголошує КОНКУРС на кандидатів господарських референтів УДК. Вимоги: вища, найменше середня, освіта з торговельними або агрономічними курсами, знання німецької мови, організаційні здібності. Платня: за VII. служб. ступнем, з евент. функційними додатками. Для прийнятих, що про це будуть повідомлені індивідуально, передбачений одномісячний перешкіл в УЦК, по закінченні якого дістануть призначення на свої місця. Господарський Відділ УЦК.

— ВЖЕ приймаємо СВЯТОЧНІ БАЖАННЯ до великоднього числа нашого щоденника. Оплата 30 сотиків за слово — найменше 3 зол. Гроші пересилати складанками Українського Видавництва, або поштовим переказом. Текст побажань писати на другій сторінці складанки або переказу. — Адміністрація.

Посмертна згадка

Марія Олесницька

вдова по світлій памяті д-рі Євгені Олесницькім, померла в Кракові дня 31. березня 1941 р. у 77-ому році життя.

Покійна була польського роду (з дому Врублевська), та під впливом великої індивідуальности свого покійного мужа стала українкою і доброю українською патріоткою. По смерті пок. д-ра Євгена Олесницького мала Покійна важке життя. Невеличке майно, що залишилося після смерти мужа, припало їй тільки в половині, а друга половина (була це камяниця у Львові) припала д-рові Євгенові Барвінському, що в кілька років по смерти д-ра Євгена Олесницького став національним ренеґатом, перевернувшись у поляка. Родина Барвінських його прилюдно виреклася, а пок. Марія Олесницька теж зірвала з ним усякі родинні й товариські звязки. Завдяки заходам Покійної побачили на сторінках „Діла" світ „Спомини" д-ра Євгена Олесницького. З часів великої війни залишився по нім і щоденник, якого не можна було опублікувати з уваги на багато ще живучих осіб, учасників тодішніх подій. Цей щоденник лишився у Львові. Доля його тепер невідома. Покійна Марія Олесницька дуже ним дорожила й пильнувала його як найбільшу цінність з уваги на світлу память Дорогого Їй Мужа. Проживала вона переважно в Кракові в своєї сестри п. Хмельової, а часдо-часу приїздила до Львова, де жила в дружніх відносинах з п. радн. Сосновською. У покійному радн. Сосновському мала правдивого опікуна й щирого дорадника в важних життєвих справах.

З Покійною зійшла в могилу зразкова жінка й громадянка, що була гідною товаришкою життя свого великого мужа. Оцінила це вповні й уся українська громада, бо в важких і скрутних хвилинах її життя йшла Їй з матеріяльною („Сільський Господар", „Маслосоюз") та моральною допомогою. Не забула українська громада про Покійну й тут у Кракові вже по останньому ексгодусі українських діячів до Ґен. Губернаторства. Вічна Память зразковій жінці й громадянці!

Участь югославянського духовенства в подіях останніх днів

БІЛГОРОД, 1. IV. — Внутрішнє й закордонно - політичне напруження в Білгороді ще досі не успокоїлося. Далі доходить до заворушень, що їх уряд не в силі опанувати. В політичних кругах панує враження, що там не здають собі справи з того, яке становище треба вибрати в теперішньому положенні, хоч урядові чинники стараються в прилюдній опінії викликати віру, що в історії Югославії довершився новий зворот.

Якщо йде про зовнішній вид міста, то з вулиць зникли вже юрби, що давалися провокувати до непродуманих демонстрацій. З усіх сторін повідомляють про заворушення. Тільки в **Хорватії** панує **повний спокій**. Життя в Загребі пливе нормальним руслом. У великих загребських кінах відбулися чотири вистави німецької фільми „Боєва ескадра Ліцов" при випроданих салях, причому не дійшло до найменших заворушень. Подібно, як у Білгороді, так і в Загребі відбувається далі евакуація німецьких громадян. **Д-р Мачек** все ще не рішився приступити до уряду. Стверджують щораз більшу участь православного сербського духовенства в державному перевороті з 27. III. Одним із проявів тієї участи поміщення маніфестаційних проповідей православних єпископів у білгородських щоденниках.

—o—

Успішна атака на залив Суда

РИМ, 1. IV. — Італійський воєнний комунікат з 28. III. повідомив, що вночі під 26. III. поспішні човни італійської фльоти вдерлися до заливу **Суда на Креті** і заатакували ворожі воєнні й торговельні кораблі. Італійці заподіяли ворогові важкі втрати. Один ворожий воєнний корабель пішов на дно.

Згадані в цьому комунікаті італійські одиниці спеціяльно призначені до атак. Не є це нищильники, але спеціяльні воєнні одиниці, що можуть продертися крізь важкі загороди. Вони можуть їхати дуже скоро, коли наближаються до мети. Завдяки цій скорості й малим розмірам, вони легко оминають артилерійський вогонь. Після того, як вони наближаться до своєї мети, стріляють і викидають більшу кількість вибухового матеріялу в напрямі кораблів, що його обстрілюють.

Обсада тих малих, швидких і небезпечних одиниць складається з досвідчених добровольців. Більше годі сказати про той новий рід зброї. Як це видно з вислідів їх дій, вони цілковито виконали покладані на них надії.

Вже після боїв стежні літаки встійнили, що поверхня заливу Суда ширини 7 миль, вкрилася верствою оливи ширини 3 миль. З того видно, що один зі знищених ворожих кораблів мусів бути цистерною з погінними матеріялами. Один ворожий корабель неозначеного типу осів перехилений на бік дзьобом на дні. Його чердак опинився під водою.

—o—

ДИВНІ ЗВЯЗКИ З МАСОНЕРІЄЮ

ЧІТТА ДЕЛЬ ВАТІКАНО, 1. IV. — **В добре поінформованих церковних колах звертають увагу на цікаві прояви солідарности між православними церквами в Білгороді й Атенах з міжнародньою масонерією. Подібна солідарність є між англійською церквою й масонством.**

—o—

З українського життя

„УКРАЇНСЬКА ЛЕМКІВСЬКА КАСА".
Нова фінансова станиця в Криниці.

Давно вже відчувалося в Криниці брак своєї кредитової установи, свого банку, який допомагав би дешевим кредитом розбудовувати нашу торгівлю, рідний промисл та взагалі допомагав би в розбудові цілого нашого господарського життя.

Ще минулого року виринула була серед громадян думка зорганізувати в Криниці якусь кредитову станицю. Вибрано навіть окремий орґанізаційний комітет у тій цілі. Одначе якось важко було цей гарний задум перевести в діло. Все були якісь перешкоди. Тимчасом українське господарське життя в Криниці почало набирати чимраз більшого розгону, більшої многогранности. Союз Українських Кооператив, що рік тому почав працю зі скромного торговельного відділу, сьогодня має вже, крім торговельного, ще відділи: яйчарський, збіжевий, мануфактурний і цілком окремий молочарський. В терені працює вже 38 кооператив для загального закупу й збуту. Крім цього працює в Криниці промислово-виробнича спілка деревного промислу „Бескид", яка сьогодні розбудувалася до розмірів фабрики. Далі маємо в Криниці цілий ряд дрібних торговельних, ремісничих і промислових станиць та кілька пансіонів. Для усправнення господарської діяльности всіх цих станиць заходила потреба створити вкінці свою кредитову установу. Це завдання взяв на себе Орґанізаційний Відділ Союзу Українських Кооператив у Криниці.

Основуючі загальні збори кредитової кооперативи скликав Український Допомоговий Комітет 22. березня ц. р. до салі УДК. Збори відкрив голова УДК п. Осип Навроцький, який на секретаря покликав п. О. Рибчака. Про мету та завдання кредитової кооперативи, як також статут реферував начальник Орґанізаційного Відділу СУК в Криниці п. Андрій Качор. Покищо прийнято статут ощадностево-кредитової кооперативи типу Райфайзена, яка в найближчому часі повинна перемінитися на Українбанк. Назву для цієї кредитової установи устійнено: „Українська Лемківська Каса", ощадностево-кедитова кооператива з обмеженою відповідальністю в Криниці. Уділ ухвалено 25 зол. і 5 зол. вписове. Відповідальність членів трикратна. До Надзірної Ради вибрано 9 громадян, які уконституувалися так: п. Осип Навроцький — голова, дир. Василь Попадюк — заст. голови, м-р Т. Руденський — секретар, дир. В. Вакуловський, д-р Микола Іванейко-Шлемкевич, п. Осип Вишнецький, о. Теодор Салогуб, дир. В. Клосівський і п. Кость Барновський — члени. На заступників вибрано пп.: Ключенко Іван, Бурштин Андрій, Косів Олександер.

Під кінець зборів учасники висловили побажання, щоби „Українська Лемківська Каса" приступила негайно в члени Рев. Союзу в Кракові, Українбанку в Ярославі та СУК в Криниці, далі щоб Надзірна Рада вибрала до управи метких і фахових людей, які зуміли б цю одиноку фінансову установу на західній Лемківщині розбудувати відповідно до потреб.

По вичерпанні справ, поставлених на порядку нарад, і по короткій, але дуже річевій дискусії, голова УДК п. О. Навроцький закликом до всіх членів співпрацювати разом із Надз. Радою й Управою над розбудовою новозаснованої установи замкнув збори.

К-р.

УДК У КРИНИЦІ — КОБЗАРЕВІ.

Український Допомоговий Комітет у Криниці дня 23. березня ц. р. вшанував память 80-ліття смерти Тараса Шевченка сходинами громадян і дуже глибоко передуманим рефератом д-ра М. Іванейка на тему: „Основи світогляду Т. Шевченка". Реферат був так солідно опрацьований, а пролеґент виказав таке велике знання Шевченкової доби й його творчости, що можна мати лише один з[...] міт, а саме: велика шкода, що д-р М. Іванейко т[...] глибоких думок досі не передав ширшому гро[...] дянству у формі окремої наукової книжки, чим [...] важно збагатив би наші скромні наукові видан[...]

І. К.

—o—

ОГОЛОШЕННЯ

ЦІНА ОГОЛОШЕНЬ: Ціла сторінка 600 зол., пів сторінки 320 зол., 1/4 сторінки 180 зол., 1/8 сторінки 150 зол., 1/12 сторінки 80 зол.
МЕНШІ ОГОЛОШЕННЯ: 1 міліметер ширини 1 шпальти (або його місце) 1 зол. — В тексті 100% дорожче, на першій сторінці 200% дорожче.
ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ: 30 сотиків за слово, найменше 3 зол. Для шукаючих праці 15 сот. за слово. Матримоніяльні по 50 сот. за слово.
КНИЖКИ: Всі книжки нашого видавництва продають книгарні й адміністрація видавництва. Хто хоче замовити книжки просто на свою адресу — повинен наперед прислати належитість і на пересилку, а тоді вишлемо бажані книжки.

ПЕРЕДПЛАТА „Кр. В.": Передплату треба висилати згори. Передплата однакова в краю й закордоном. Часопису на кредит не можемо висилати. При зміні адреси треба все подавати попередню адресу.

ВИСИЛКА ГРОШЕЙ: Гроші на передплату чи книжки з Генерального Губернаторства треба посилати переказами або чеками нашого видавництва Sch A Warschau Nr. 2.143. З Німеччини чеками нашого видавництва на Postscheckkonto Berlin № 68085.
З Протекторату: чеками „Українського Видавництва" Postsparkasse Prag 78.513. Курс 1 нім марки 2 злоті; 1 чеської корони 2[...]
При висилці грошей все треба подати на що призначені гроші. Звертаємо увагу: подавати чітку і докладну адресу.

За Редакцію відповідає начальний редактор М. Хомяк у Кракові. Видає „Українське Видавництво", Краків, вул. Райхсштрассе 34, II. Тел.
З друкарні „Нова Друкарня Денникова" під наказною управою, Краків, вул. Ожешкової 7, тел. 102-79.
Verantwortlich für den Gesamtinhalt und Anzeigenteil: Hauptschriftleiter M. Chomiak, Krakau. Verlag: „Ukrainischer Verlag" G. m. b. H. Krakau
Reichsstrasse 34, Fernspr. 230-39. — Druck: „Neue Zeitungsdruckerei", Kommissarische Verwaltung, Krakau, Orzeszkowagasse 7, Fernsprecher 102-7[...]